

Φτερά Γνώσης: Οι Πεταλούδες της Κρήτης μέσα από την Επιστήμη των Πολιτών

Καλλιόπη Μπορμπουδάκη
Χημικός Μηχανικός, MSc

Butterflies of Crete

Η προσωπική μου αφετηρία

Ανάγκη για επαφή με τη φύση

Πανδημία κορωνοϊού

Σταδιακή εξέλιξη

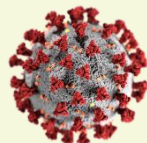
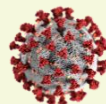
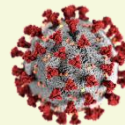

Πρώτες καταγραφές με κινητό

Δημιουργία του ιστότοπου

Butterflies of Crete τον Μάιο του 2021

47 Butterflies species
of Crete, Greece

47 Πεταλούδες
της Κρήτης

<https://butterfliesofcrete.com>

<https://butterfliesofcrete.com>

Οι 4 ενδημικές πεταλούδες της Κρήτης

Zerynthia cretica (Rebel, 1904)

Kretania psylorita (Freyer, 1845)

Coenonympha thyrsis (Freyer, 1845)

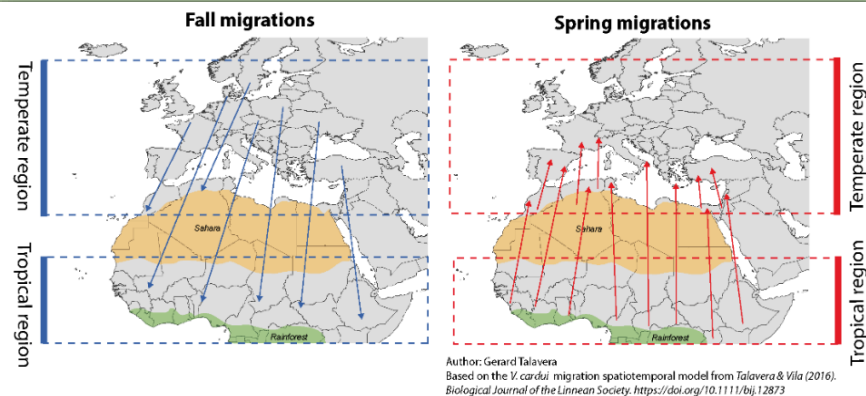
Hipparchia cretica (Rebel, 1916)

Οι 2 μεταναστευτικές πεταλούδες της Κρήτης

Danaus chrysippus (Linnaeus, 1758)

Vanessa cardui (Linnaeus, 1758)

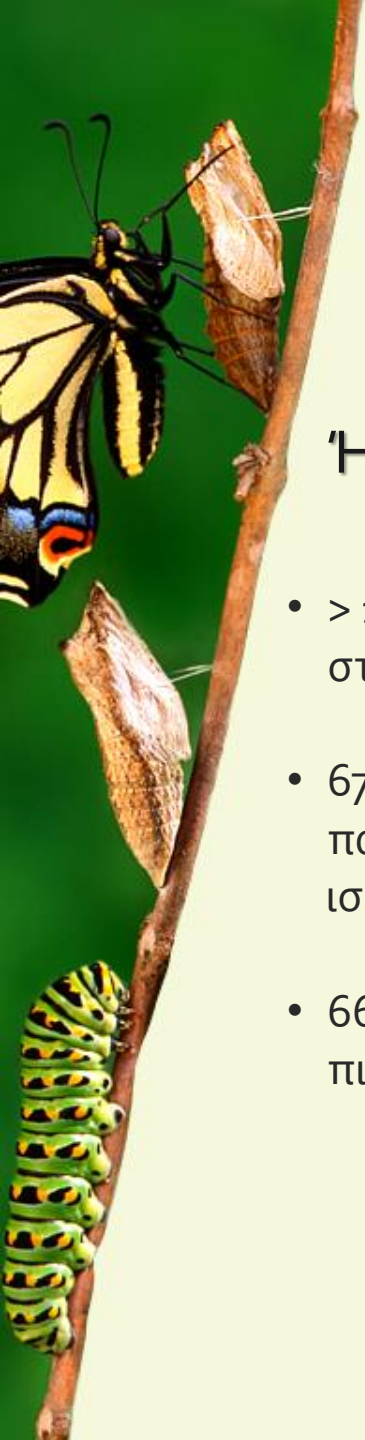
Η πιο μικρή πεταλούδα της Ευρώπης και στην Κρήτη

Freyeria trochylus (Freyer, 1844)

- ✓ Άνοιγμα φτερών 16-20 mm
- ✓ Σε περιορισμένους βιοτόπους στην Κρήτη

Οι νυχτοπεταλούδες της Κρήτης

Ήξερες ότι υπάρχουν;

- > 1300 είδη νυχτοπεταλούδων στην Κρήτη από 61 οικογένειες
- 676 είδη από αυτά παρουσιάζονται σήμερα στον ιστότοπο [Butterflies of Crete](https://butterfliesofcrete.com)
- 66 είδη είναι ενδημικά και 2 πιθανά ενδημικά

Rhodostropa cretacaria (Rebel, 1916)
(ενδημικό είδος της Κρήτης)

Butterflies of Crete

Παρουσίαση ιστότοπου

Ο Ιστότοπος

- ✓ 830 σελίδες (gr & en)
- ✓ > 9.000 φωτογραφίες και βίντεο
- ✓ Εύκολη πλοήγηση με 2 αλφαβητικά ευρετήρια (πεταλούδες & νυχτοπεταλούδες)

Σε κάθε είδος:

- ✓ Ονοματολογία, ταξινόμηση, εξωτ. χαρακτηριστικά
- ✓ Βιότοποι, φυτά-ξενιστές, χάρτες φαινολογία
- ✓ Φωτογραφίες, βίντεο

Αρχική ▾ Πεταλούδες ▾ Νυχτοπεταλούδες ▾ Βιότοποι ▾ Σχετικά ▾ Αναγνώριση

A-Z Είδη Πεταλούδων A-Z Οικογένειες νυχτοπεταλούδων

Οικογένεια Hesperidae
Οικογένεια Lycaenidae
Οικογένεια Nymphalidae
Οικογένεια Papilionidae
Οικογένεια Pieridae

Αναζητούμενες Πεταλούδες της Κρήτης

Κρητάνια ψυχρότητα (Pieridae, 1843)

Καλή οργάνωση
Οι οικογένειες
Ταξινόμηση

Οικογένεια Lycaenidae • Υποοικογένεια Polyommastinae • Φυλή Polyommastinae • Γένος Κρητάνια

Εύρος φτερών
Αρσενικό και θηλυκό: 25-30 mm

Εξωτερική εμφάνιση
Αυτή η πεταλούδα έχει μια μακρόν θαρρη κιτρινωπή εμφάνιση. Η άνω επιφάνεια των φτερών είναι χρωματισμένη καφέ, με γκρι υπογραμμίσεις και πολλά πορτοκαλί σημεία στην υποεπιπλευρική περιοχή (μεγαλύτερο στα θηλυκά).

Η κάτω επιφάνεια των φτερών έχει ανοιχτό καφέ-γκρι χρώμα, με χρωματισμένη αντίστροφα. Υπάρχουν πολλά μικρά μερικά μαύρα σημεία στην υποεπιπλευρική περιοχή και ξεχωριστά πορτοκαλί στην υποεπιπλευρική περιοχή.

Και τα δύο φύλα έχουν παρόμοια εμφάνιση.

Συμπέρασμα
Όταν η πεταλούδα κάθεται στο έδαφος γίνεται μια βίαια αντίθετη, καθώς με τα φτερά της κλειστά. Πιετώντας κοντά στο έδαφος και μπορεί να εντοπιστεί όταν πετάει γύρω από τα φυτά-ξενιστές της προνήπιος της.

Ενδιαιτήρια
Η πεταλούδα απαντάται μόνο σε δύο βουιές της Κρήτης και σε μεγάλα κρήνια (950-2.150 μ.), σε κρηναίικα βραχίονα μέρη και ξηρές κλαγίες με σχεδόν καθόλου βλάστηση, όπως ακακιά, αμυγδαλιές, θάμνους και φράχτες.

Φυτά-ξενιστές
Η κόπια τρέφεται στον ενδιαιτήρια Ακακιάς.

Περίοδος εμφάνισης
Η πεταλούδα πετάει σε μια γενιά και' έτος.

Σημειώσεις
Η εξωτερική εμφάνιση της πεταλούδας είναι μοναδική στην Κρήτη σε σύγκριση με άλλες πεταλούδες του γένους και έτσι ταυτοποιείται εύκολα.

Χαρακτηρισμός τρωτότητας*
None (Unassessed) (NT)
(*Κόκκινος Κατάλογος Ελλάδας, 2024)

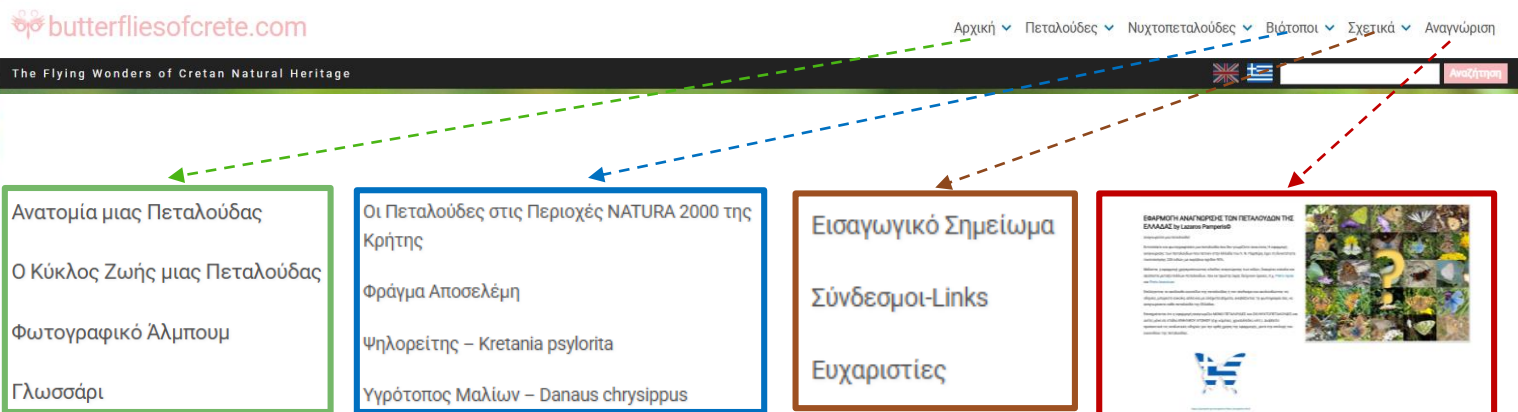
Κρητάνια ψυχρότητα

Χάρτης Εξάπλωσης της *Kretania psylorita*

Butterflies of Crete

Παρουσίαση
ιστότοπου

- Εκπαιδευτικό Υλικό

- ✓ ΜΕΝΟΥ ΑΡΧΙΚΗ: Γενικές πληροφορίες για τις πεταλούδες, φωτογραφικό άλμπουμ με ελεύθερη χρήση και λήψη, γλωσσάρι.
- ✓ ΜΕΝΟΥ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ: Εφαρμογή αναγνώρισης πεταλούδων. Ανέβασμα φωτογραφίας ενήλικου → αναγνώριση είδους

- Λοιπές πληροφορίες

- ✓ ΜΕΝΟΥ ΒΙΟΤΟΠΟΙ: Παρουσίαση συγκεκριμένων βιοτόπων πεταλούδων του νησιού. Δίκτυο Natura 2000 της Κρήτης και πεταλούδες.
- ✓ ΜΕΝΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ: Μνεία στις συνεισφορές καταγραφών από πολίτες-παρατηρητές (κατοίκους και επισκέπτες του νησιού), ειδικούς επιστήμονες κ.α. Χρήσιμοι σύνδεσμοι.

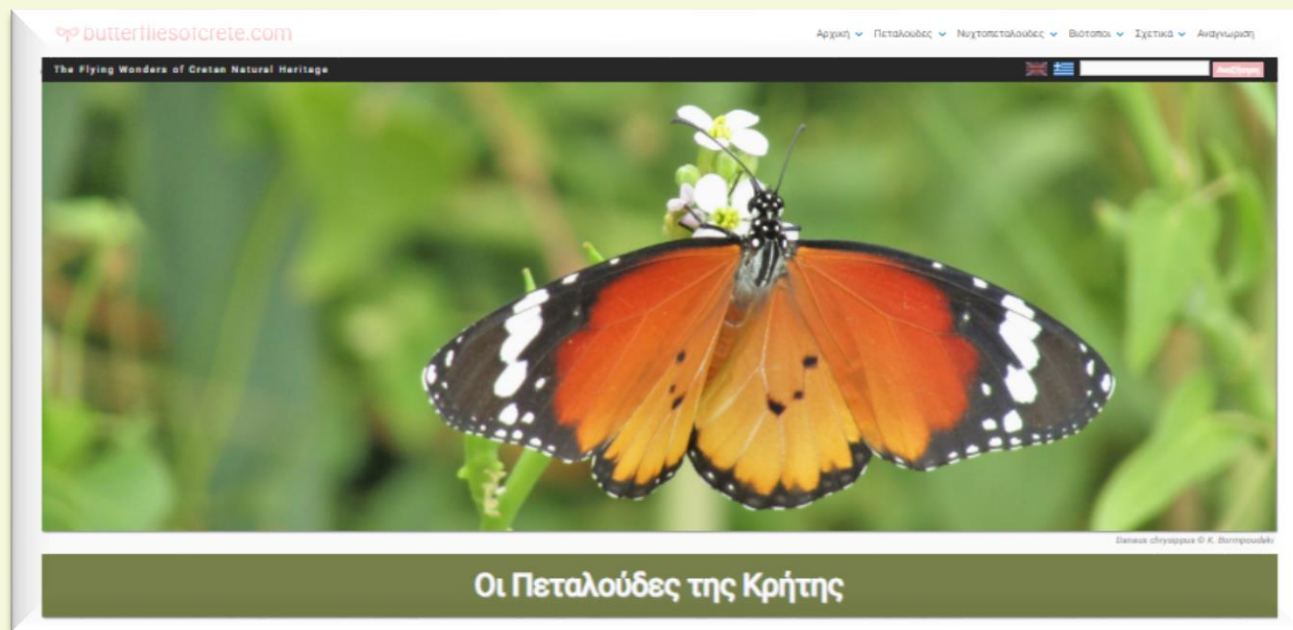

Butterflies of Crete

Website
&
Social
Media

Ιστότοπος Butterflies of Crete

Social media

- ✓ [Butterflies of Crete](#)
- ✓ [Group Butterflies and Moths of Greece and Cyprus](#)

<https://www.instagram.com/butterfliesofcrete/>

<https://www.youtube.com/@butterfliesofcrete3228>

Butterflies of Crete & iNaturalist

(visited on : 17/1/2026)

Butterflies of Crete

Πληροφορίες Μέλη 10

A project collecting all the observations of butterflies (Ropalocera) made within the boundaries of the island of Crete, Greece. For more info about the butterflies of the island, visit the website <https://butterfliesofcrete.com>

[Διαβάστε περισσότερα >](#) [Η συμμετοχή σας](#)

[Επεξεργασία](#) [Ημερολόγιο Προτίξεκ](#)

Επισκόπηση 4,121 ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ 43 ΕΙΔΗ 499 IDENTIFIERS 799 OBSERVERS [Στατιστικά](#)

Moths of Crete

Πληροφορίες Μέλη 10

Στο πρότζεκτ αυτό περιλαμβάνονται παρατηρήσεις νυχτοπεταλούδων (Heterocera) στο νησί της Κρήτης.

A project collecting all the observations of moths (Heterocera) made within the boundaries of the island of Crete.

[Διαβάστε περισσότερα >](#) [Η συμμετοχή σας](#)

[Επεξεργασία](#) [Ημερολόγιο Προτίξεκ](#)

Επισκόπηση 6,808 ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ 626 ΕΙΔΗ 345 IDENTIFIERS 554 OBSERVERS [Στατιστικά](#)

Lepidoptera of Crete

Πληροφορίες Μέλη 9

Lepidoptera of Crete includes all the observations of butterflies and moths made within the boundaries of the island of Crete.

[Διαβάστε περισσότερα >](#) [Η συμμετοχή σας](#)

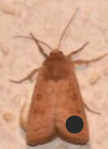
[Επεξεργασία](#) [Ημερολόγιο Προτίξεκ](#)

Επισκόπηση 10,929 ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ 669 ΕΙΔΗ 696 IDENTIFIERS 1,044 OBSERVERS <https://butterfliesofcrete.com> [Στατιστικά](#)

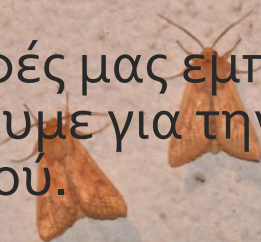

Λεπιδόπτερα
της
Κρήτης
&
Επιστήμη
Πολιτών

Γιατί να ασχοληθώ;

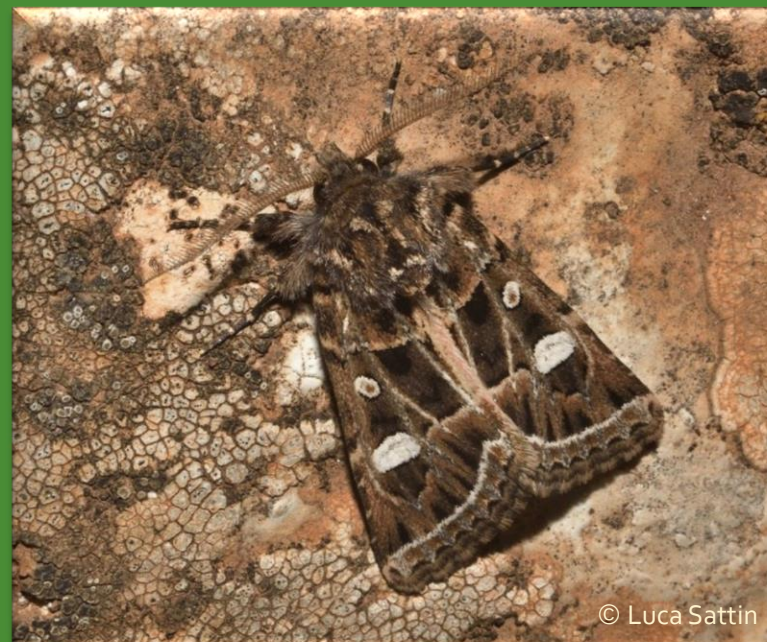
- Τα λεπιδόπτερα είναι εξαιρετικοί δείκτες της υγείας των οικοσυστημάτων.
- Οι ειδικοί επιστήμονες δεν μπορούν να βρίσκονται διαρκώς παντού.
- Η καταγραφή είναι εύκολη ακόμα και με ένα κινητό τηλέφωνο.
- Backyard mothing: προσέλκυση σε φως, (π.χ σε ένα τοίχο), παρατήρηση και φωτογράφιση νυχτοπεταλούδων τη νύχτα.
- Με τις καταγραφές μας εμπλουτίζουμε τις γνώσεις που έχουμε για την λεπιδοπτερική πανίδα του νησιού.

Foti Bormpoudaki

Γιατί να ασχοληθώ: Νέα είδη νυχτοπεταλούδων από την Κρήτη

***Leucochlaena labrys* Sattin, Fiumi, Floriani & Govi, 2025**
Νέο είδος που περιγράφεται για 1^η φορά στον κόσμο το 2025
από την Κρήτη!

Πηγή:

Sattin, L.; Fiumi, G.; Floriani, A.; Govi, G. *Leucochlaena labrys*, a new species from Crete, Greece (Lepidoptera: Noctuidae, Xyleninae, Episemini). *Ecol. Montenegrina* 2025, 81, 43–53. <https://doi.org/10.37828/em.2025.81.6>

Γιατί να ασχοληθώ: Νέες καταγραφές νυχτοπεταλούδων από την Κρήτη

Heliothela ophideresana
(Walker, 1863)
1^η καταγραφή για την
Κρήτη αλλά και την
Ευρώπη

(Ν. Μαράκης και
C. Turvey στο Butterflies
of Crete (3/5/2023))

Acantholipes regularis
(Hübner, [1813])
1^η καταγραφή για την
Κρήτη

(Κ. Μπορμπουδάκη στο
Butterflies of Crete
(30/12/2022) και στο
iNaturalist 2/6/2021))

Palepicorsia ustrinalis
(Christoph, 1877)

1^η καταγραφή για Κρήτη και Ελλάδα

(Κ. Μπορμπουδάκη στο Butterflies of
Crete (8/12/2022) και στο iNaturalist
29/6/2022))

Πηγή:

(ως προς την αναγνώριση για τις νέες καταγραφές):
Huemer, et al. Extensive DNA Barcoding of Lepidoptera of
Crete (Greece) Reveals Significant Taxonomic and Faunistic
Gaps and Supports the First Comprehensive Checklist of the
Island's Fauna. *Insects* 2025, 16, 438.
<https://doi.org/10.3390/insects16050438>

Γιατί να ασχοληθώ:
Υπό διερεύνηση είδη πεταλούδων του παρελθόντος στην Κρήτη

Tarucus balkanicus

[αλούδες-της-κρήτης/](#)

© Χρ. Δημάδης

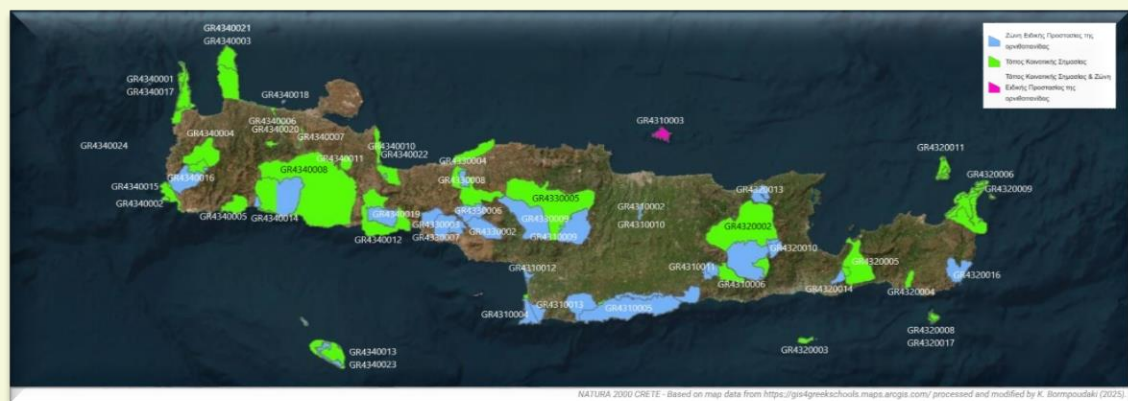
Γιατί να ασχοληθώ: Εμπλουτισμός των γνώσεων που έχουμε για τα είδη τους και τους βιοτόπους τους στην Κρήτη

Σημαντικές πληροφορίες που καταγράφονται:

- νέοι βιότοποι και φυτά-ξενιστές
- αλλαγές στην περίοδο πτήσης των ειδών
- άλλες κρίσιμες οικολογικές παρατηρήσεις

Ειδικά για πολλές περιοχές του δικτύου Natura 2000 της Κρήτης:

- δεν υπάρχει επαρκής γνώση σχετικά με τα είδη πεταλούδων
- ακόμα λιγότερα στοιχεία για τα είδη νυχτοπεταλούδων

Πλούτος Ειδών Πεταλούδων στις
Περιοχές Natura 2000 της Κρήτης

Γιατί να ασχοληθώ: Εντυπωσιακά είδη

Λεπιδόπτερα

Ένας
απίθανος
κόσμος

Papilio machaon Linnaeus, 1758

Γιατί να ασχοληθώ: Απίθανα καμουφλάζ και τρόποι άμυνας

Λεπιδόπτερα

Ένας
απίθανος
κόσμος

Γιατί να ασχοληθώ: Απίθανα καμουφλάζ και τρόποι άμυνας

Papilio machaon Linnaeus, 1758

Tineidae species

Acherontia atropos (Linnaeus, 1758)

Daphnis nerii (Linnaeus, 1758)

Λεπιδόπτερα

Ένας
απίθανος
κόσμος

Γιατί να ασχοληθώ: Απίθανα καμουφλάζ και τρόποι άμυνας

Λεπιδόπτερα

Ένας
απίθανος
κόσμος

Bembecia albanensis (Rebel, 1918)

Photis Samaritakis
PHOTOGRAPHY

Λεπιδόπτερα

Ένας
απίθανος
κόσμος

Γιατί να ασχοληθώ: Αμείλικτοι εχθροί

Προσβεβλημένη κάμπια-γεωμέτρης από παρασιτική σφήκα

Γιατί να ασχοληθώ: Εντυπωσιακά είδη

Λεπιδόπτερα

Ένας
απίθανος
κόσμος

Macroglossum stellatarum (Linnaeus, 1758)

Papi Bompoudaki

Γιατί να ασχοληθώ: Εντυπωσιακά είδη

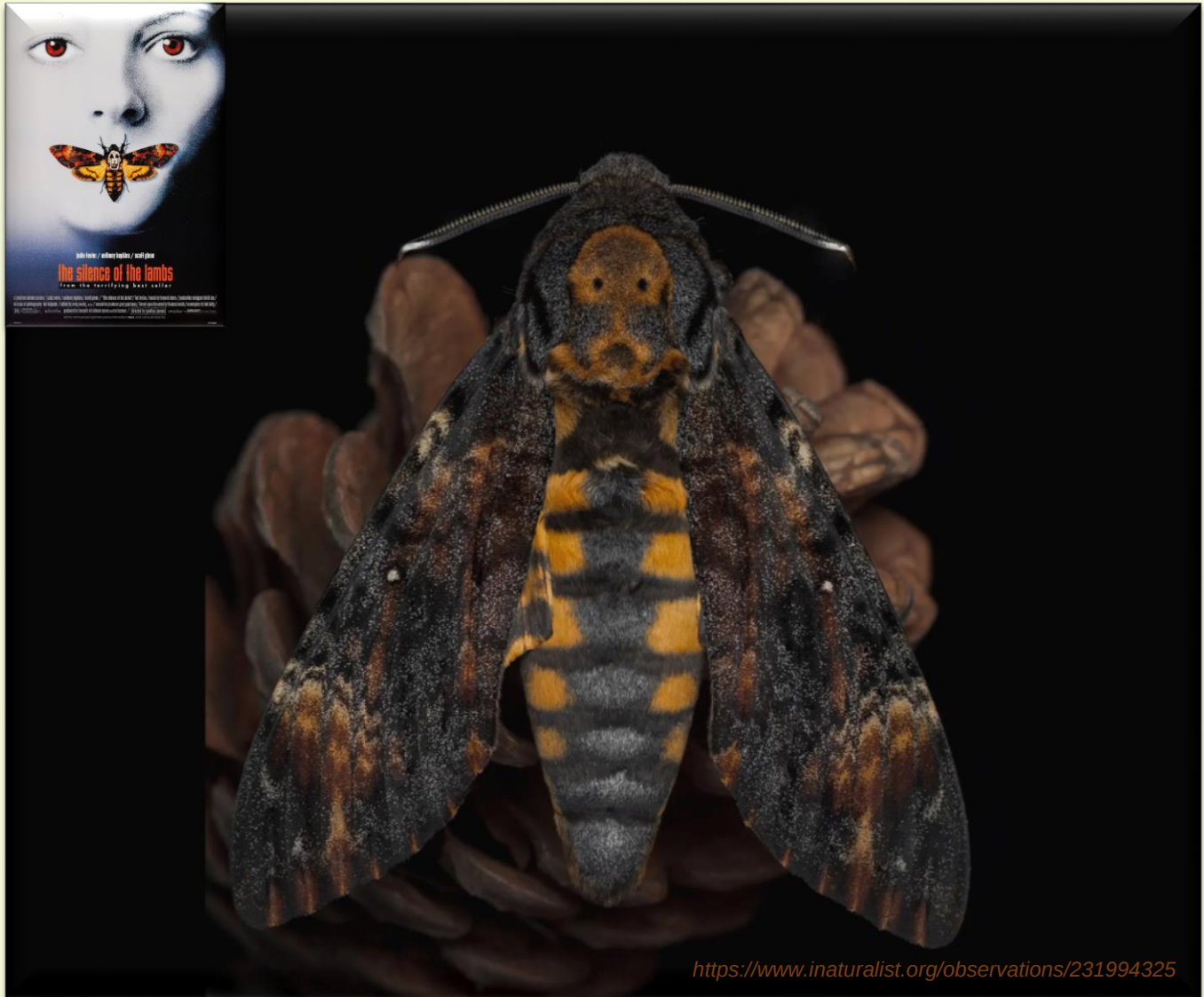
Λεπιδόπτερα

Ένας
απίθανος
κόσμος

Utetheisa pulchella (Linnaeus, 1758)

Γιατί να ασχοληθώ: Εντυπωσιακά είδη

<https://www.inaturalist.org/observations/231994325>

Acherontia atropos (Linnaeus, 1758)

 <https://butterfliesofcrete.com>

Λεπιδόπτερα

Ένας
απίθανος
κόσμος

Όταν παρατηρούμε τη φύση
με ανοιχτή καρδιά,
βρίσκουμε τη θέση μας
μέσα σε αυτήν.

